

**Quick Study ผลการศึกษาสถานการณ์ และดัชนีด้านการค้าเป้าหมาย
อุตสาหกรรมเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม (ย่านประตูน้ำ โป้เบ๊ สำเพ็ง)
ประจำไตรมาสที่ 1/2554**

การจัดทำสถานการณ์ และดัชนีด้านการค้าของ SMEs เป็นโครงการนำร่องในการจัดทำดัชนีระยะสั้น โดยใช้การวัดความสามารถในการประกอบธุรกิจ การค้าขาย และผลกำไรของ SMEs ในย่านการค้าสำคัญๆ ของกรุงเทพมหานคร โดยจะมุ่งเน้นย่านการค้าที่เป็นแหล่งจำหน่ายหลักของสินค้าในแต่ละประเภท และมีศักยภาพในการซื้อขาย โดยในการศึกษาครั้งนี้ ได้เลือกย่านการค้าที่มีอัตลักษณ์ และเป็นตัวแทนของอุตสาหกรรมสำคัญ 2 สาขา ได้แก่ อุตสาหกรรมเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ในย่านประตูน้ำ โป้เบ๊ สำเพ็ง และอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์ ในย่านวรจักร บ้านหม้อ คลองถม สะพานเหล็ก เป็นต้น โดยดำเนินการสำรวจข้อมูลผู้ประกอบการ SMEs ในย่านการค้าต่างๆ รวมกัน จำนวนประมาณ 300 ตัวอย่าง/ไตรมาส ซึ่งจะป็นวิธีศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ โดยการเก็บแบบสอบถามในเชิงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน และแนวโน้มการค้าขายในอนาคตจะส่งผลกระทบต่อการผลิตและขายสินค้าอย่างไร

ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำสถานการณ์ และดัชนีด้านการค้าของ SMEs จะสามารถใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์แนวโน้มการค้าขายในแหล่งการค้าต่างๆ สถานการณ์และแนวโน้มการค้าขาย คำสั่งซื้อ, อัตราการผลิต, การจ้างงาน, ยอดขายในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิต ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ทั้งผู้จัดทำนโยบายสนับสนุน และผู้ประกอบการ SMEs

จากการศึกษาข้อมูลด้านสถานการณ์ธุรกิจของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มในย่านการค้าเป้าหมาย (ย่านประตูน้ำ โป้เบ๊ สำเพ็ง) จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสำรวจผู้ประกอบการในย่านการค้าเป้าหมายรวม 184 กิจการ มีผลการศึกษาประจำไตรมาสที่ 1/2554 ดังนี้

- ณ ไตรมาสที่ 1 ปี 2554 จำนวนผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มในย่านการค้าเป้าหมายมีประมาณ 2,810 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 86 ของกิจการที่ประกอบธุรกิจเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มทั้งหมดในย่านดังกล่าว ทั้งนี้กิจการ SMEs ในย่านนี้ส่วนใหญ่เป็นกิจการประเภทไม่ใช่นิติบุคคลหรือจดทะเบียนพาณิชย์หรือ XS (เป็นกิจการที่เป็นเจ้าของคนเดียว) ถึงเกือบร้อยละ 70 กิจการ SMEs ในย่านนี้ส่วนใหญ่อยู่ในธุรกิจภาคการค้าคิดเป็นร้อยละ 85.74 เป็นภาคการผลิตเพียงร้อยละ 14.26 เท่านั้น

- ด้านการจ้างงานของ SMEs กลุ่มเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มในย่านการค้าเป้าหมาย จากการสำรวจพบว่า มีจำนวนการจ้างงานรวมประมาณ 8,475 คน โดยเป็นการจ้างงานของกลุ่มกิจการที่ไม่ใช่นิติบุคคลกว่าครึ่ง ร้อยละ 51.60 รองลงมา คือ กิจการขนาดเล็ก ร้อยละ 43.07 ส่วนการจ้างงานในกิจการขนาดกลางมีเพียงร้อยละ 5.33 เท่านั้น ทั้งนี้จำนวนการจ้างงานของ SMEs ของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มแจกแจงตามภาคธุรกิจ พบว่า มาจากภาคการค้าคิดเป็นร้อยละ 88.32 และมาจากภาคการผลิตเพียงร้อยละ 11.68

- ด้านการเข้า/ออกจากธุรกิจของผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลกลุ่มเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มในย่านการค้าเป้าหมายใน Q1/54 จากฐานข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า พบว่า โดยภาพรวมมีกิจการจัดตั้งใหม่ 21 ราย และออกจากธุรกิจไป 4 ราย อย่างไรก็ตามข้อมูลดังกล่าวไม่สามารถระบุขนาดกิจการที่เข้ามา หรือ

ออกไปจากธุรกิจได้ว่าเป็นกิจการขนาดใหญ่ ทั้งนี้ลักษณะของกิจการที่เข้ามาส่วนใหญ่เป็นธุรกิจภาคการค้า 19 ราย มีกิจการที่เป็นผู้ผลิตเพียง 2 รายเท่านั้น ส่วนกิจการที่ออกไปจากย่านนี้ 4 ราย เป็นภาคการค้า 3 ราย และภาคการผลิต 1 ราย

- มูลค่าการลงทุนของ SMEs กลุ่มเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มในย่านการค้าเป้าหมาย พบว่า ประมาณการลงทุนรวม ณ ต้นปี 2554 มีมูลค่า 3,465 ล้านบาท ส่วนใหญ่มาจากการลงทุนของกิจการขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 48.46 รองลงมาจากกิจการที่ไม่ใช่นิติบุคคล (XS) ร้อยละ 43.62 ส่วนกิจการขนาดกลางมีมูลค่าการลงทุนเพียงร้อยละ 7.92 เท่านั้น ทั้งนี้มูลค่าการลงทุนแจกแจงตามภาคธุรกิจ พบว่า มาจากภาคการค้าคิดเป็นร้อยละ 90.95 มาจากภาคการผลิตเพียงร้อยละ 9.05

- แหล่งที่มาของเงินทุนที่ SMEs กลุ่มเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มในย่านการค้าเป้าหมาย พบว่า ในภาพรวมส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตนเองในการประกอบกิจการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 81.30 ของเงินทุน รองมาร้อยละ 17.83 ใช้เงินทุนจากสถาบันการเงิน นอกจากนี้ ยังพบว่ากิจการขนาดกลางมีสัดส่วนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินมากกว่ากิจการขนาดอื่นๆ และไม่มีการใช้เงินกู้จากแหล่งการเงินประเภทอื่นใดเลย ส่วนกิจการขนาดเล็ก และขนาด XS มีการใช้เงินทุนจากแหล่งอื่นร่วมด้วยทั้งสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร และเงินกู้นอกระบบ โดยกิจการขนาด XS มีสัดส่วนของการใช้เงินกู้จากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร และเงินกู้นอกระบบมากกว่ากิจการขนาดเล็ก ทั้งนี้แหล่งที่มาของเงินทุนจำแนกตามภาคธุรกิจ พบว่า ภาคการผลิตมีการใช้เงินกู้จากสถาบันการเงินมากกว่าภาคการค้า และไม่มีการใช้เงินกู้จากแหล่งการเงินประเภทอื่นใด ส่วนภาคการค้ามีการใช้เงินกู้จากทุกแหล่ง

- มูลค่าตลาดของ SMEs กลุ่มเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มในย่านการค้าเป้าหมายพบว่า ประมาณการมูลค่าตลาดในปี 2552 มีมูลค่ารวมประมาณ 13,355 ล้านบาท ในปี 2553 มูลค่าตลาดเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 23,098 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 73 จากปี 2552 โดยใน Q4/53 มีสัดส่วนตลาดคิดเป็นประมาณ 12.12% ของมูลค่าตลาดรวมปี 2553 เท่านั้น ส่วนประมาณการมูลค่าตลาดใน Q1/54 มีมูลค่าประมาณ 2,750 ล้านบาท ซึ่งมีการหดตัวจาก Q4/53 ประมาณร้อยละ 1.79

- จากมูลค่าตลาดของ SMEs ใน Q1/54 ประมาณ 2,750 ล้านบาท นั้น ส่วนใหญ่มาจากกิจการขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 72.14 รองลงมาจากกิจการขนาดเล็ก ร้อยละ 23.05 ส่วนกิจการที่ไม่ใช่นิติบุคคล (XS) มีมูลค่าตลาดเพียงร้อยละ 4.81 เท่านั้น

- มูลค่ากำไรของ SMEs เมื่อเทียบกับยอดขาย พบว่า ประมาณการอัตรากำไรในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 20.65 โดยกิจการขนาด XS มีอัตรากำไรสูงกว่ากิจการขนาดอื่นๆ คิดเป็นประมาณร้อยละ 27 ของยอดขาย กิจการขนาดเล็กมีอัตรากำไรคิดเป็นร้อยละ 19.63 ของยอดขาย ส่วนกิจการขนาดกลางมีอัตรากำไรเพียงร้อยละ 5.17

- ด้านแหล่งที่มาของวัตถุดิบ หรือสินค้าที่ใช้ในการผลิตหรือการขายของ SMEs พบว่า ในภาพรวมสินค้าและวัตถุดิบหลัก ร้อยละ 84.45 มาจากแหล่งผลิตในประเทศ ร้อยละ 15.55 มาจากการนำเข้าจากจีน และเกาหลี ส่วนแหล่งที่มาของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตของผู้ประกอบการจำแนกตามภาคธุรกิจนั้น พบว่า ภาคการค้ามีแหล่งที่มาของสินค้าในประเทศในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคการผลิต

- ด้านสัดส่วนของรูปแบบการขายสินค้าของ SMEs พบว่า ในภาพรวมกิจการในย่านนี้ทุกขนาดมีการค้าขายแบบขายส่งเป็นหลัก ร้อยละ 63.27 ส่วนการค้าปลีกคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 36.73 ทั้งนี้ กิจการขนาดกลางจะมีสัดส่วนของการค้าส่งสูงกว่ากิจการขนาดอื่น ๆ โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 75.83 ส่วนกิจการขนาด XS มีสัดส่วนของการค้าปลีกสูงกว่าขนาดอื่น ๆ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 44.04

- ด้านปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการค้าปลีกของ SMEs ในย่านการค้าเป้าหมายใน Q1/54 พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบในด้านลบต่อการดำเนินธุรกิจมีอยู่หลายปัจจัยที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ราคาต้นทุนสินค้า รองลงมาคือ ราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้น ค่าขนส่ง และการชุมนุมทางการเมือง ตามลำดับ ส่วนคาดการณ์ปัจจัยที่จะมีผลกระทบรุนแรงต่อเนื่องใน Q2/54 ยังคงเป็นปัจจัยเดิมที่กระทบในด้านลบต่อธุรกิจ ใน Q1/54

- ส่วนปัจจัยที่ผู้ประกอบการเห็นว่า มีผลกระทบในด้านบวกใน Q1/54 นี้มากที่สุด ได้แก่ มาตรการการกระตุ้นเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ ของภาครัฐ ซึ่งเป็นปัจจัยเพียงเดียวที่ SMEs ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นปัจจัยด้านบวกต่อการดำเนินธุรกิจ

- ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการค้าปลีก จำแนกตามภาคการผลิตและภาคการค้า พบว่า ผู้ประกอบการในภาคการผลิตเห็นว่าทุกประเด็นมีผลในทางลบต่อการดำเนินธุรกิจทั้งสิ้น ยกเว้นมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐที่ส่งผลในทางบวก ส่วนผู้ประกอบการในภาคการค้าเห็นว่า มีผลกระทบในด้านลบต่อการดำเนินธุรกิจมีอยู่หลายปัจจัยที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้น ค่าขนส่ง รองลงมาคือ ราคาต้นทุนสินค้า การแข่งขันในตลาด และการชุมนุมทางการเมือง ตามลำดับ

- ด้านการแก้ไขปัญหาของ SMEs ที่ผ่านมาใน Q1/54 ที่สำคัญที่สุดมีเพียง 2 ประเด็นคือ

1) การลดต้นทุนวัตถุดิบและค่าขนส่ง

2) การปรับตัวในการดำเนินธุรกิจให้เข้ากับสถานการณ์บ้านเมืองที่ไม่สงบ เพื่อจะได้ดำเนินกิจการต่อไป

- ด้านความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐในการแก้ไขปัญหาในระยะสั้น ที่สำคัญมีเพียง 2 ประเด็นคือ

1) ให้ภาครัฐช่วยควบคุมราคาวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า เช่น น้ำมัน ผ้าผืน พลาสติก ไม้คองที่ ให้มากที่สุด

2) การดูแลเสถียรภาพทางการเมืองให้มั่นคง

- ด้านดัชนีความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ในย่านการค้าเป้าหมายของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ในช่วงไตรมาส 1/2554 ธุรกิจยังคงอยู่ในช่วงไม่ปกติ สะท้อนจากมีค่าต่ำกว่า 50 ค่อนข้างมาก ในภาพรวมค่าดัชนีความเชื่อมั่นอยู่ที่ระดับ 39.60 เป็นผลมาจากการขาดความเชื่อมั่นในด้านต้นทุนธุรกิจ การจ้างงาน ยอดขาย และกำไร สำหรับภาพรวมค่าดัชนีความเชื่อมั่นคาดการณ์ในช่วงไตรมาส 2/2554 อยู่ที่ระดับ 45.76 เป็นผลหลักมาจากการขาดความเชื่อมั่น ในเรื่องต้นทุนธุรกิจ การจ้างงาน ยอดขาย และกำไร ในขณะที่องค์ประกอบด้านการลงทุน และราคาสินค้าที่จำหน่ายและถือเป็นองค์ประกอบที่ค่าดัชนีความเชื่อมั่นปรับตัวในทิศทางที่ทรงตัวถึงเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในปัจจุบันและคาดการณ์ในช่วงไตรมาส 2/2554 เช่นกัน

- สำหรับค่าดัชนีความเชื่อมั่นต่อธุรกิจตนเองและเศรษฐกิจประเทศปัจจุบันค่าดัชนีอยู่ที่ระดับ 35.33 และ 33.83 ตามลำดับ ในส่วนของค่าดัชนีความเชื่อมั่นคาดการณ์ในช่วงไตรมาส 2/2554 ต่อเศรษฐกิจประเทศและธุรกิจตนเองปรับตัวเพิ่มขึ้น 44.57 และ 43.61 ตามลำดับ

- ดัชนีความเชื่อมั่นด้านต้นทุนยังต่ำกว่าระดับ 50 อย่างต่อเนื่อง แสดงถึง แรงกดดันด้านต้นทุนที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ความเป็นไปได้ที่ราคาสินค้าจะปรับเพิ่มขึ้นได้อีก และผู้ประกอบการยังกังวลเรื่องของข้อจำกัดด้านการแข่งขันที่รุนแรง

- ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการ SMEs ในย่านการค้าเป้าหมายของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม จำแนกตามภาคการผลิตและภาคการค้า ในช่วงไตรมาส 1/2554 ภาพรวมของดัชนีความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการในภาคการผลิตและภาคการค้าในปัจจุบันอยู่ที่ระดับ 33.33 และ 39.70 เป็นผลมาจากการขาดความเชื่อมั่นด้านการจ้างงาน สภาพคล่องทางการเงิน (กระแสเงินหมุนเวียน) ระยะเวลาเครดิตจาก Supplier/ผู้ค้า ต้นทุนธุรกิจ ภาพรวมของการดำเนินธุรกิจ ราคาสินค้าที่กำหนด ยอดขาย กำไร และการแข่งขันของตลาด ต่ำจากระดับความเชื่อมั่นที่ 50 ในขณะที่องค์ประกอบด้านการลงทุนถือเป็นเพียงองค์ประกอบเดียวที่มีค่าดัชนีความเชื่อมั่นปรับตัวในทิศทางที่ทรงตัวถึงเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปัจจุบันและคาดการณ์ใน 3 เดือนข้างหน้า สำหรับภาคการค้านั้นมีความเชื่อมั่นด้านการลงทุน และราคาสินค้าที่กำหนดโดยมีค่าดัชนีความเชื่อมั่นปรับตัวในทิศทางที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปัจจุบัน และคาดการณ์ในช่วงไตรมาส 2/2554

- สำหรับภาพรวมค่าดัชนีความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจ คาดการณ์ในช่วงไตรมาส 2/2554 ของผู้ประกอบการ SMEs ในย่านการค้าเป้าหมายของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม เห็นว่า จะดีขึ้นจากปัจจุบัน สะท้อนจากดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ในช่วงไตรมาส 2/2554 ที่ 35.61 และ 45.93 โดยยังคงแสดง ความเชื่อมั่นที่เพิ่มขึ้นในช่วงไตรมาส 1/2554 เกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านต้นทุนวัตถุดิบที่มีแนวโน้มสูงขึ้น